

ΕΙΔΙΚΗ ΠΡΟΤΑΣΗ

1/2017

(άρθρο 77 παρ. 5 του Ν. 3852/2010)

Προς

Τον Δήμαρχο Κοζάνης κ. Ελευθέριο Ιωαννίδη

Κοινοποιούμενο

1) Στον Γενικό Γραμματέα του Δήμου κ. Βασίλη Μπουγιοτόπουλο

2) Στο Δημοτικό Συμβούλιο

ΘΕΜΑ : Ο νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός 679/2016 για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών και την κατάργηση της οδηγίας 95/46/EK

Κοζάνη 2017

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύμφωνα με το άρθρο 77 παρ. 5 του ν. 3852/2010, ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης μπορεί να προβαίνει στη διατύπωση προτάσεων βελτίωσης της δημοτικής διοίκησης και των σχέσεων της με το κοινό, τόσο στο πλαίσιο της ετήσιας έκθεσης όσο και επ' ευκαιρία σημαντικών προβλημάτων κακοδιοίκησης, που ο ίδιος εντοπίζει. Οι ειδικές προτάσεις υποβάλλονται στο Δήμαρχο και κοινοποιούνται στο δημοτικό συμβούλιο και στο Γενικό Γραμματέα του Δήμου. Οι ειδικές προτάσεις αποτυπώνουν ζητήματα που αποτέλεσαν αντικείμενο καταγγελιών ή επισημάνσεων προς τον Συμπαραστάτη και οι λύσεις που προτείνονται μέσω αυτών αφενός δεν είναι δεσμευτικές για τη Διοίκηση, αφετέρου όμως μπορούν να αποτελέσουν το έναυσμα για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση του προβλήματος.

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΟΣ

Ο Νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός 679/2016 σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ψηφίστηκε στις 27 Απριλίου 2016 και θα εφαρμοστεί σε όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης στις 25 Μαΐου 2018. Ο Ευρωπαίος Νομοθέτης έδωσε το χρονικό αυτό διάστημα προκειμένου να έχουν χρόνο οι υπεύθυνοι επεξεργασίας να προσαρμοστούν στις απαιτήσεις του. Οι ΟΤΑ με βάση το άρθρο 4 παρ. 7 του Κανονισμού είναι υπεύθυνοι επεξεργασίας καθώς όπως αναγράφεται : «7) «υπεύθυνος επεξεργασίας»: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή, η υπηρεσία ή άλλος φορέας που, μόνα ή από κοινού με άλλα, καθορίζουν τους σκοπούς και τον τρόπο της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα· όταν οι σκοποί και ο τρόπος της επεξεργασίας αυτής καθορίζονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια για τον διορισμό του μπορούν να προβλέπονται από το δίκαιο της Ένωσης ή το δίκαιο κράτους μέλους». Δυνάμει δε του άρθρου 4 παρ. 2 : 2) «επεξεργασία» : κάθε πράξη ή σειρά πράξεων που πραγματοποιείται με ή χωρίς τη χρήση αυτοματοποιημένων μέσων, σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή σε σύνολα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διάρθρωση, η αποθήκευση, η προσαρμογή ή η μεταβολή, η ανάκτηση, η αναζήτηση

πληροφοριών, η χρήση, η κοινολόγηση με διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, ο περιορισμός, η διαγραφή ή η καταστροφή».

Η ενασχόληση του Συμπαραστάτη του Δημότη και της Επιχείρησης του Δήμου Κοζάνης με αυτό το θέμα έγινε κάτω από το πρίσμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων των δημοτών και της εξασφάλισης της νόμιμης λειτουργίας του Δήμου στο θέμα της συλλογής, επεξεργασίας και διακίνησης των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται. Επανειλημμένα μου απευθύνθηκαν ερωτήματα από δημότες και εργαζόμενους του Δήμου σχετικά με την ορθή χρήση των προσωπικών δεδομένων που χειρίζονται οι Υπηρεσίες του Δήμου. Ως εκ τούτου, κρίθηκε αναγκαίο να γίνει μία ομιλία περί του νέου κανονισμού των προσωπικών δεδομένων προκειμένου να ενημερωθούν οι δημότες και οι φορείς σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που δημιουργεί ο νέος κανονισμός. Όμως θεωρώ αναγκαίο να γίνει μία καταγραφή των ενεργειών που πρέπει να κάνει ο Δήμος ώστε να γίνουν σε όλους κατανοητά τα βήματα που πρέπει να ακολουθούν.

ΠΡΟΤΑΣΗ

Ο Κανονισμός 2016/679 της Ευρωπαϊκής Ένωσης σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων και την ελεύθερη διακίνηση τέτοιων πληροφοριών τυγχάνει εφαρμογής από τον μήνα Μάιο 2018.

Επιβάλλει μία σειρά ενεργειών στους υπεύθυνους επεξεργασίας προκειμένου να συμμορφωθούν με τις επιταγές του, οι οποίες σε περίπτωση που δεν πραγματοποιηθούν επιφέρουν σοβαρές κυρώσεις.

Ειδικότερα, τα πρώτα βασικά βήματα που πρέπει να κάνει ο φορέας, ο οργανισμός, ή επιχείρηση που διενεργεί πράξεις επεξεργασίας συνοπτικά είναι :

Μελέτη του κανονισμού για να διαπιστωθούν οι υποχρεώσεις των υπεύθυνων επεξεργασίας, τα δικαιώματα των υποκειμένων και οι αλλαγές που ετέρχονται στον τομέα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων.

Εύρεση των διατάξεων του Ευρωπαϊκού Κανονισμού που χρήζουν εφαρμογής στον ΟΤΑ όταν ενεργεί ως υπεύθυνος επεξεργασίας. Στο στάδιο αυτό κρίνεται απαραίτητη η συνδρομή ενός νομικού.

Καταγραφή των διαδικασιών που διενεργεί ο εκάστοτε φορέας. Στην περίπτωση που ο φορέας έχει περισσότερα τμήματα, όπως έχει ο Δήμος, που επεξεργάζονται προσωπικά

δεδομένα πρέπει να γίνει καταγραφή των πράξεων επεξεργασίας του κάθε τμήματος γιατί το κάθε τμήμα χειρίζεται διαφορετικά δεδομένα. Για παράδειγμα, οι παιδικόι σταθμοί λαμβάνουν γνώση των οικονομικών στοιχείων των αιτούντων δημοτών ενώ το ληξιαρχείο λαμβάνει γνώση των θρησκευτικών πεποιθήσεων των δημοτών. Μέσω της καταγραφής των πράξεων επεξεργασίας, το κάθε τμήμα του Υπεύθυνου Επεξεργασίας (Δήμου) θα αντιληφθεί ποιο προσωπικό δεδομένο χειρίζεται και με ποιό τρόπο το επεξεργάζεται. Είναι σημαντικό να γνωρίζει το κάθε τμήμα εάν χειρίζεται απλά προσωπικά δεδομένα ή ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα. Επιπλέον, θα μπορέσει να εντοπίσει εάν συλλέγει περιττά προσωπικά δεδομένα και κατά συνέπεια θα τα περιορίσει.

Τήρηση μητρώου πράξεων επεξεργασίας. Πρέπει να δημιουργηθεί ένα αρχείο-μητρώο όπου θα καταχωρούνται όλες οι πράξεις επεξεργασίας, δηλαδή το κάθε τμήμα θα καταχωρεί σε αυτό την κάθε πράξη επεξεργασίας που διενεργεί, όπως τη χορήγηση αντιγράφων σε τρίτο ή τη διαβίβαση φακέλου σε άλλο τμήμα.

Κατάρτιση Πολιτικής Ασφαλείας που περιγράφει :

A. τους στόχους της ασφάλειας και τις διαδικασίες που πρέπει να ακολουθηθούν προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι.

B. τις ενέργειες του υπεύθυνου επεξεργασίας σε σχέση : α) με τις αρμοδιότητες κάθε εργαζομένου και εξωτερικού συνεργάτη β) με τη τυχόν δημιουργία επιτροπών που να υλοποιούν την εφαρμογή των κανόνων ασφαλείας.

Στην ουσία είναι ένα έγγραφο που περιέχει το σχέδιο ασφαλείας του οργανισμού στο οποίο περιγράφεται η υφιστάμενη κατάσταση, τα αγαθά (υλικό, λογισμικό, μηχανήματα), τα άτομα που χειρίζονται κάθε μηχανήμα, κανόνες για το σύνολο των εμπλεκόμενων, διαδικασίες ελέγχου, επισκόπησης και αναθεώρησης του.

Ανακοίνωση νομικής μορφής που στην ουσία είναι η ενημέρωση νομικής φύσεως των υποκειμένων προσωπικών δεδομένων. Κάθε φορά που ο υπεύθυνος επεξεργασίας συλλέγει προσωπικά δεδομένα πρέπει να ενημερώνει το υποκείμενο-φυσικό πρόσωπο το λόγο συλλογής, τη διάρκεια, τον τρόπο επεξεργασίας, τα στοιχεία του υπεύθυνου επεξεργασίας καθώς και τα δικαιώματα του, δηλαδή το δικαίωμα ενημέρωσης, το δικαίωμα διόρθωσης δεδομένων, το δικαίωμα της διαγραφής δεδομένων, το δικαίωμα της ανάκλησης της δοθείσας συναίνεσης όπου αυτό επιτρέπεται, το δικαίωμα της

καταγγελίας στην εποπτική αρχή και την τυχόν διάρκεια της διατήρησης των προσωπικών δεδομένων. Για παράδειγμα στην περίπτωση της προκηρύξεως θέσης όπου οι συμμετέχοντες αιτούντες θα καταθέσουν προσωπικά τους δεδομένα τι ακολουθεί. Πρέπει να λάβουν γνώση είτε μέσω της προκηρύξεως είτε μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου προτού καταχωρήσουν τα προσωπικά τους δεδομένα τα ανωτέρω στοιχεία μέσω ανακοινώσεως.

Συλλογή εκσυγχρονισμένων τεχνικών μέσων για να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με την ασφάλεια των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται. (αντίγραφα ασφαλείας, διαδικασίες αντιμετώπισης ιών, τοποθέτηση συνθηματικών, μηχανισμοί καταγραφής συμβάντων και περιστατικών ή προσπαθειών παραβίασης της ασφάλειας του Πληροφοριακού Συστήματος Πιστοποίηση διαδικασιών)

Κατάρτιση κώδικα δεοντολογίας που περιέχει κανόνες αυτοδέσμευσης των Υπηρεσιών προκειμένου να γνωρίζει το προσωπικό τους κανόνες που οφείλουν να ακολουθούν και το πως πρέπει να συμπεριφέρονται κατά τη συλλογή-επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Ο Κώδικας Δεοντολογίας πρέπει να γίνει συλλογικά από όλους του ΟΤΑ προκειμένου να λειτουργούν με τον ίδιο τρόπο.

Σχέδιο έκτακτης ανάγκης. Είναι η μελέτη και η ανάλυση των ενεργειών που θα ακολουθηθούν, οι ρόλοι που έχει ο κάθε εργαζόμενος προκειμένου να αντιμετωπιστεί μια κατάσταση έκτακτης ανάγκης ανάλογα από τον κίνδυνο. Καταγράφει τους πιθανούς κινδύνους, τα κριτήρια με τα οποία μία κατάσταση κρίνεται ως έκτακτη και σαφείς διαδικασίες που θέτουν τον οργανισμό σε έκτακτη ανάγκη και την τυχόν ανάκληση του σχεδίου έκτακτης ανάγκης. Οι κίνδυνοι είναι είτε μια φυσική καταστροφή είτε μία εξωτερική επίθεση από ιούς.

Διορισμό υπεύθυνου προστασίας δεδομένων. Ο Νέος Ευρωπαϊκός Κανονισμός ορίζει ότι ο διορισμός υπεύθυνου προστασίας είναι υποχρεωτικός στην περίπτωση που η επεξεργασία γίνεται από δημόσια αρχή όπως στην περίπτωση των Ο.Τ.Α.. Ο υπεύθυνος προστασίας δεδομένων είναι το πρόσωπο κλειδί που επιμελείται τη νομιμότητα της συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων που συλλέγει ο οργανισμός. Είναι επιφορτισμένος με το έργο της ενημέρωσης, παρακολούθησης και της παροχής κατευθύνσεων προς τον υπεύθυνο επεξεργασίας, στην συγκεκριμένη περίπτωση στις Υπηρεσίες του Ο.Τ.Α. κατά την διενέργεια πράξεων επεξεργασίας προσωπικών

δεδομένων. Συνεργάζεται με την εποπτική αρχή και ενεργεί ως σημείο επικοινωνίας της. Το απαιτούμενο προσόν του υπεύθυνου επεξεργασίας είναι η γνώση του ευρωπαϊκού και εθνικού νομοθετικού πλαισίου και των σχετικών πρακτικών προστασίας σε σχέση με τα προσωπικά δεδομένα. Στην περίπτωση των ΟΤΑ ο κανονισμός δίνει τη δυνατότητα να οριστεί ένας υπεύθυνος επεξεργασίας για όλους τους φορείς του. Σημειώνεται όμως ότι όσον αφορά τη ΔΕΥΑ, επειδή αυτή θεωρείται επιχείρηση, θα πρέπει να ορίσει χωριστά υπεύθυνο προστασίας δεδομένων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Γνωρίζοντας τη σημασία της προστασίας των προσωπικών δεδομένων, τον εκτεταμένο αριθμό των προσωπικών δεδομένων που χειρίζεται ο Δήμος και την αυστηρότητα του Ευρωπαϊκού Κανονισμού ως προς τις κυρώσεις του, φρονώ ότι πρέπει να γίνει μία έγκαιρη ενημέρωση των Υπηρεσιών του Δήμου και μία σταδιακή προσαρμογή στις επιταγές του όπως περιγράφονται ανωτέρω.

Κοζάνη 6 Νοεμβρίου 2017

Ο Συμπαραστάτης του Δημότη και της Επιχείρησης

Τσιομπάνου Αικατερίνη

